

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE YASAĞI BAĞLAMINDA DEVLETİN ETKİLİ SORUŞTURMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE YASAĞI VE DEVLETİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1.1. İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE YASAĞI.....	5
1.1.1. İşkence ve Kötü Muamele Yasağına İlişkin Temel Kavramlar.....	7
1.1.1.1. Çekirdek Haklar Teorisi.....	7
1.1.1.2. İnsan Onuru	12
1.1.1.3. İşkence ve Kötü Muamele Yasağının Mutlak Niteliği ..	15
1.1.1.4. Asgari Eşik Kuralı	17
1.1.1.5. İşkence ve Kötü Muamele Türleri.....	19
1.2. İŞKENCE YASAĞININ ULUSLARARASI VE BÖLGESEL BELGELERDE DÜZENLENİŞİ.....	26
1.2.1. Uluslararası Belgelerde İşkence Yasağı.....	26
1.2.1.1. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi	27
1.2.1.2. Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme.....	28
1.2.1.3. İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlıkdışı ya da Aşağılayıcı Muamele ya da Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi.....	29
1.2.1.4. İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlıkdışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili	

Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Kılavuzu	32
1.2.2. Bölgesel Belgelerde İşkence Yasağı	33
1.2.2.1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi	33
1.2.2.2. Amerikalılararası İnsan Hakları Sözleşmesi	35
1.2.2.3. Afrika İnsan ve Halkların Hakları Şartı	36
1.2.2.4. Amerikalılararası İşkencenin Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi	37
1.2.2.5. İşkencenin ve İnsanlıkdışı ya da Aşağılayıcı Muamele ya da Cezanın Önlenmesi İçin Avrupa Sözleşmesi	39
1.3. TÜRK CEZA KANUNU'NDA İŞKENCE SUÇU	40
1.3.1. Genel Olarak	40
1.3.2. Türk Ceza Kanun'unda İşkence ve Kötü Muamele Yasağı İhlali Doğuracak Bazı Suç Tipleri	42
1.3.2.1. Eziyet (TCK m. 96)	42
1.3.2.2. Kasten Yaralama (TCK m. 86 v.d.)	43
1.3.2.3. Zor Kullanmada Sınırın Aşılması (TCK m. 256)	44
1.3.2.4. Kötü Muamele (TCK m. 232)	46
1.3.2.5. Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar (TCK m. 102-105)	47
1.3.3. Suçun Maddi Unsurları	47
1.3.3.1. Fail	47
1.3.3.2. Mağdur	51
1.3.3.3. Suçun Konusu	52
1.3.3.4. Fiil	53
1.3.3.5. Netice	54
1.3.3.6. Suçun Nitelikli Unsurları	56
1.3.3.6.1. Suçun Çocuğa, Beden veya Ruh Bakımından Kendini Savunamayacak Durumda Bulunan Kişiye Karşı ya da Gebe Kadına Karşı İşlenmesi	56

3.3.6.1.1. Suçun Avukata veya Diğer Kamu Görevlisine Karşı İşlenmesi	58
3.3.6.1.2. Fiilin Cinsel Yönden Taciz Şeklinde Gerçekleşmesi	59
1.3.4. Suçun Manevi Unsuru.....	61
1.3.5. Hukuka Aykırılık Unsuru.....	62
1.3.6. Kusur.....	65
1.3.7. Suçun Özel Görünüş Biçimleri.....	66
1.3.7.1. Teşebbüs.....	66
1.3.7.2. İştirak	68
1.3.7.3. İçtima	69
1.3.8. Muhakeme ve Yaptırım	71
1.3.9. Dava Zamanaşımı.....	74
1.4. İŞKENCE YASAĞI KAPSAMINDA DEVLETİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	75
1.4.1. İşkence ve Kötü Muamele Yasağında Devletin Negatif Yükümlülükleri.....	76
1.4.2. İşkence ve Kötü Muamele Yasağında Devletin Pozitif Yükümlülükleri.....	78

İKİNCİ BÖLÜM

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE EYLEMLERİNİN ETKİLİ SORUŞTURULMASI VE BELGELENDİRİLMESİ

2.1. İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE YASAĞI KAPSAMINDA ETKİLİ SORUŞTURMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN NORMATİF ÇERÇEVESİ	87
2.1.1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.....	89

2.1.2. İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlıkdışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi İçin El Kılavuzu	89
2.1.3. İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlıkdışı veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi	92
2.2. İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE EYLEMLERİNİN SORUŞTURULMASININ AMACI	92
2.3. İŞKENCENİN ETKİLİ SORUŞTURULMASI VE BELGELENDİRİLMESİ İLKELERİ	95
2.3.1. Soruşturmanın Re'sen ve Derhal Başlatılması	99
2.3.2. Soruşturma Organlarının Bağımsızlığı	103
2.3.3. Soruşturmanın Etkililiği ve Delillerin Toplanması	109
2.3.4. Soruşturmanın Makul Hızla Yapılması ve Tamamlanması	116
2.3.5. Soruşturmanın Şeffaflığı, Kamu Tarafından Denetimi ve Mağdurun Etkin Katılımı	118
2.3.6. Yaptırımın Caydırıcılığı/ Cezasızlık Sorunu	121

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE EYLEMLERİNİN ETKİLİ SORUŞTURULMAMASI VE CEZASIZLIK SORUNU

3.1. CEZASIZLIK TANIMI	123
3.2. CEZASIZLIKLA MÜCADELENİN AMACI	126
3.3. CEZASIZLIK SONUCU DOĞURAN UYGULAMALAR	128
3.3.1. Suç Teşkil Eden Eylemi Nitelendirme Problemi	129
3.3.2. Etkili Soruşturma Yapılmaması	132
3.3.3. Faile Yönelik 4483 Sayılı Kanun'un Uygulanmasından Doğan Problem ve Görevden Uzaklaştırma ve Meslekten Men Yaptırımlarının Uygulanmaması	137
3.3.4. Zamanaşımı	143

3.3.5. Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması Kararları.....	149
3.3.6. Cezada İndirim veya Erteleme.....	154
3.3.7. Af Uygulamaları Sonucu Doğan Cezasızlık Sorunu.....	157
SONUÇ	163
KAYNAKÇA.....	177